

26. juni 1998

Aktuell utdanningsstatistikk

Utvikling i norsk utdanning
1980-1996

Publisert i samarbeid med
Kirke-, utdannings- og
forskningsdepartementet.

3 / 98

Aktuell utdanningsstatistikk

I *Aktuell utdanningsstatistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder innenfor utdanningsstatistikken.

Husk å oppgi kilde: Statistisk sentralbyrå ber om å bli oppgitt som kilde når statistikk eller andre opplysninger fra dette heftet blir gjengitt.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeidere: Terje Risberg, tlf. 62 88 52 68, e-post: terje.risberg@ssb.no, Tor Jørgensen, tlf. 62 88 52 69, e-post: tor.jorgensen@ssb.no, faks 62 88 52 89.

Redigering: Solfrid Michaelsen, Åshild Vestaberg.

Priser: Pr. år kr 420,00 inkl. mva. Enkelt- nummer kr 50,00 inkl. mva.

Forespørsel om salg og abonnement

rettes til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, Postboks 1260, 2201 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no.

ISSN 1500-4295

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes publikasjonen tilgjengelig i elektronisk versjon under SSBs webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>. Tabellene kan lastes ned i Excel.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Rettet siden forrige utgave	r

Innhold

1. Barnehager	3
2. Elev- og studenttallsutviklingen 1981-1996	4
3. Innvandrere i norsk utdanning	7
4. Utdanningsnivået i befolkningen	9
5. Utviklingen i antall lærere og ansatte i barnehager	12
Vedleggstabeller	14

Innledning

De siste 10-15 årene har norsk utdanning gjennomgått store forandringer. For det første er det blitt iverksatt reformer på alle utdanningsnivåer. I den videregående skole ble Reform 94 satt ut i livet skoleåret 1994/95. Denne reformen gav bl.a. alle 16-19-åringene en lovfestet rett til en treårig videregående utdanning som fører fram til generell studiekompetanse og/eller formell yrkeskompetanse. Samme år ble de regionale høgskolene omorganisert. Det ble opprettet 26 statlige høgskoler. Og fra og med skoleåret 1997/98 er alle 6-åringene å finne i grunnskolen som nå er blitt tiårig for alle elever.

Perioden kjennetegnes ellers av en sterk vekst i utdanningssystemet. En stadig større del av ungdomskullene tar en eller annen form for videregående utdanning. Og både de unge og de litt eldre har det siste tiåret strømmet til universitetene og høgskolene i et omfang som ingen forutså på slutten av 1980-tallet. Dette har skapt en sterkt vekst i denne sektoren. På grunn av mindre årskull ble tallet på grunnskoleelever redusert kraftig på 1980-tallet. Fra begynnelsen av 1990-tallet ble imidlertid årskullene som kom i grunnskolealder større igjen, og elevtallet i grunnskolen økte. Og nå fører 6-åringenes inntog i grunnskolen til ytterligere vekst. Elever og studenter skal undervises, og tallet på lærere har økt i alle skoleslag, ikke minst ved universitetene. Barnehagesektoren er også blitt kraftig utbygget selv om tilbudet ennå ikke dekker etterspørselen i alle kommuner. Det er også blitt flere utdanningstilbud for voksne i form av ulike former for voksenopplæring.

Det blir stadig gitt mer spesialiserte utdanningstilbud. Dette gjelder ikke minst innen høyere utdanning hvor det er blitt etablert en rekke nye tilbud innen gamle og ikke minst nye fagområder. Utviklingen av det postindustrielle informasjonssamfunn forutsetter ny kompetanse. Unge høyt utdannede personer kommer inn på arbeidsmarkedet, eldre med lavere utdanning forlater det. Det generelle utdanningsnivået i befolkningen stiger.

De siste årene har andelen av befolkningen i Norge som er født i utlandet vokst. Fødeland synes å bety mye for hvordan denne delen av befolkningen klarer seg i det norske utdanningssystemet.

I denne publikasjonen vil vi i form av tabeller, figurer og tekst formidle noen hovedtrekk ved utviklingen av norsk utdanning de siste 15 årene. Til grunn for framstillingen ligger et sett av utdanningsindikatorer. Sosiale indikatorer bl.a. utdanningsindikatorer kan grovt sagt defineres som mer eller mindre bearbejdede statistiske mål som beskriver eller belyser viktige sider av befolkningens levekår og livsstil. Det må understrekes at de rent kvalitative sider ved norsk utdanning ikke omtales i denne framstillingen.

I det første kapittelet gis det en oversikt over utviklingen i barnehagesektoren. I det neste rettes søkelyset mot elev- og studenttallsutviklingen i alle skoleslag fra grunnskole til universitet. I kapittel tre er det de utenlandsfødte som står i sentrum. Deretter ser vi på endringene i utdanningsnivået i befolkningen, mens vi i det siste kapittelet ser på utviklingen i antallet lærere og ansatte i barnehagene.

1. Barnehager

Sterk vekst i barnehagetallet, men ennå ikke full dekning

Antall barn i barnehage har økt fra 78 000 i 1980 til 192 000 i 1996. Veksten var størst på 1990-tallet. Vel 1 200 av de 192 000 barnehagebarna i 1996 var under ett år, og 24 000 var 6 år eller eldre. Om lag 166 000 av barna var i alderen 1-5 år.

Om statistikken

Statistikken omfatter alle godkjente barnehager. Barnehage er definert i lov om barnehager av 6. juni 1975. Barnehagedekningen beskrives vanligvis som dekningsgrader, dvs. andel barn med barnehagetilbud i forhold til antall barn i samme aldersgruppe(r).

Det er ikke alle barn som har plass i barnehage. Dette skyldes delvis at barnehagedekningen i mange kommuner ikke er god nok til å dekke etterspørselen etter barnehageplasser. Men det er også mange foreldre som ikke ønsker eller har behov for barnehageplass til sine barn. En nylig gjennomført sammenstilling av behovsundersøkelser fra 24 kommuner (Asplan Vial 1997) anslår behovet for barnehageplass for aldersgruppen 1-5 år til 72 prosent.

Ved utgangen av 1996 var dekningsgraden for hele aldersgruppen 1-5 år 55 prosent. Dette er nesten en fordobling siden 1986. For aldersgruppen 1-2 år er dekningsgraden 34 prosent mens 69 prosent av 3-5-åringene har barnehageplass.

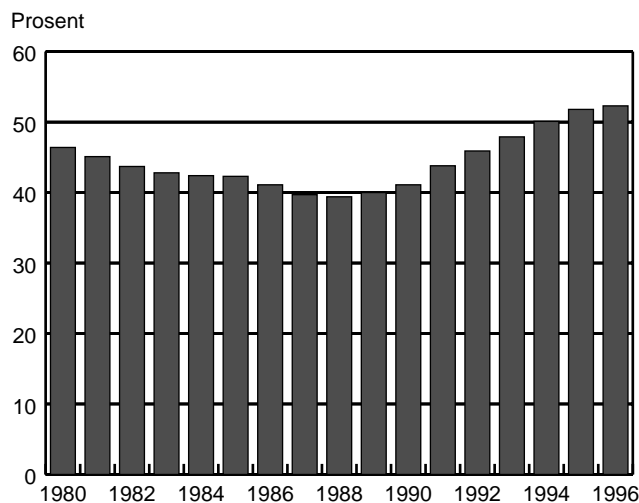
Flest private barnehager, men flest barn i de offentlige

Mens skoleverket i overveiende grad er eid og drevet av det offentlige, har det vært større rom for privat initiativ i barnehagesektoren. Ved utgangen av 1996 var det i alt 6 409 barnehager i landet, 3 352, eller 52 prosent, av disse var private, men med betydelige tilskudd fra det offentlige. I perioden 1980-1990 var veksten i offentlige barnehager størst. Antallet private barnehager økte med 61 prosent, mens antallet offentlige barnehager nesten ble fordoblet. I perioden 1990-1996 har situasjonen vært motsatt. Tallet på offentlige barnehager økte med bare 12 prosent, mens veksten i antall private tilbud var 75 prosent.

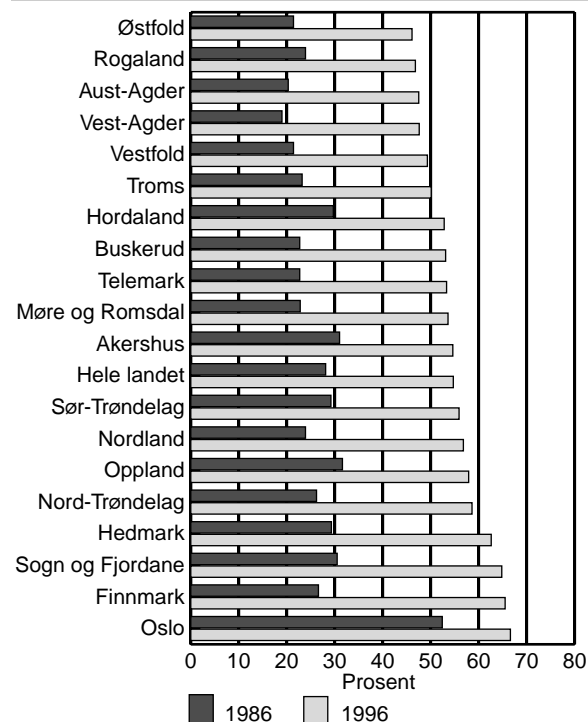
Til tross for at de private barnehagene nå er i flertall, er det likevel fortsatt flest barn i de offentlige barnehagene. Ved utgangen av 1996 var det 111 700 barn i offentlige barnehager og 80 700 i private barnehager.

Oslo er det fylket som har den høyeste barnehagedekningen blant 1-5-åringene. I 1996 hadde nær 67 pro-

Figur 1.1. Andel private barnehager av alle barnehager. 1980-1996

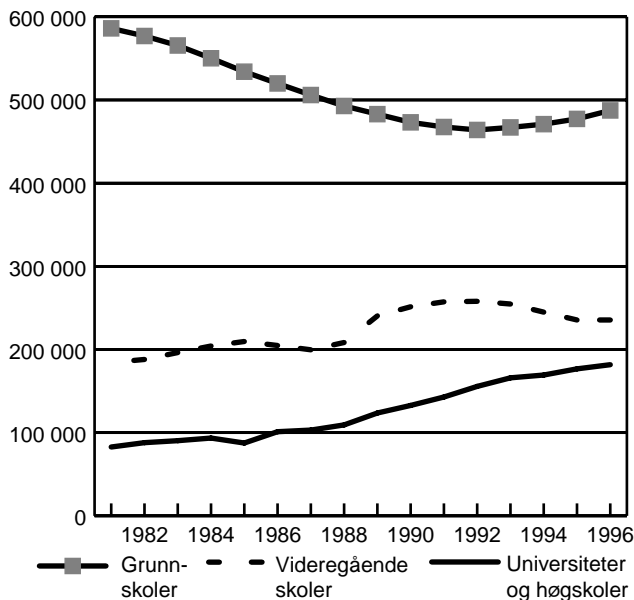
Figur 1.2. Barnehagedekning for barn 1-5 år i fylkene, rangert. 1986 og 1996. Prosent

sent av denne aldersgruppen barnehageplass, noe som er 14 prosentpoeng høyere enn i 1986. Det har vært sterk vekst i barnehageutbyggingen i Finnmark, som i 1996 hadde en barnehagedekning på 66 prosent, en økning på hele 39 prosentpoeng siden 1986. Det er også blitt langt mindre forskjell mellom topp- og bunnfylke. I 1986 var denne differansen 33 prosentpoeng og 21 i 1996.

2. Elev- og studenttallsutviklingen 1981-1996

Figur 2.1. Elever og studenter. 1981-1996¹

¹ Lærlinger er inkludert i videregående skoler fra og med skoleåret 1989/90.

Høsten 1996 var det i alt 905 000 elever og studenter i utdanning i Norge, en økning på nesten 10 prosent i løpet av de siste ti årene. Veksten skyldes hovedsakelig en sterk økning i antall studenter ved universitetene og høyskolene, men også elevtallet i videregående utdanning steg kraftig. Elevtallet i grunnskolen har derimot gått ned i samme periode.

Elevtallet i grunnskolen øker igjen

I 1996 var det 487 400 elever i grunnskolen, en nedgang på 18 prosent siden 1980 da elevtallet var 591 300. På grunn av større barnekull øker imidlertid elevtallet igjen. Siden 1992, da elevtallet var på det laveste, har antall elever steget med vel 4 prosent. Økningen vil også fortsette de nærmeste årene. Prognoser viser at det ved årtusenskiftet vil være om lag 590 000 elever i grunnskolen. I tillegg til at årskullene som skal begynne i grunnskolen de kommende årene er større enn avgangskullene, skyldes mye av økningen at grunnskolen ble tiårig fra skoleåret 1997/98.

Flere starter direkte på en videregående utdanning

Høsten 1996 var det bare et fåtall av de elevene som avsluttet grunnskolen samme vår som ikke valgte videre utdanning. I 1996 var 97 prosent av avgangskullet fra grunnskolen i gang med videregående utdanning samme høst, i 1986 88 prosent. Noe av årsaken ligger i

etableringen av Reform 94, noe som har gitt all ungdom i alderen 16-19 år en lovfestet rett til tre års videregående utdanning som skal gi enten studie- eller yrkeskompetanse. Dessuten stilles det større krav til formelle kvalifikasjoner i stadig større deler av arbeidslivet. Mange ungdommer uten utdanning ble utestengt fra arbeidsmarkedet på slutten av 1980-tallet. Dette tvang flere, også de litt eldre, inn i videregående opplæring. Ikke minst gjaldt dette opplæring i form av arbeidsmarkedskurs.

I 1996 var det registrert 235 500 elever i videregående utdanning inklusiv lærlinger, mens tilsvarende tall i 1984 er beregnet til 213 500 (noe usikkert pga. lærlingetallene). Det registrerte lærlingtallet var høyere i 1996 enn i 1984, henholdsvis 27 200 og 14 900 (Rådet for fagopplæring i arbeidslivet 1985). I 1989 var imidlertid lærlingtallet noe over 18 000. Antall lærlinger varierte en del på begynnelsen av 1990-tallet, men lå hele tiden noe under tallet for 1989.

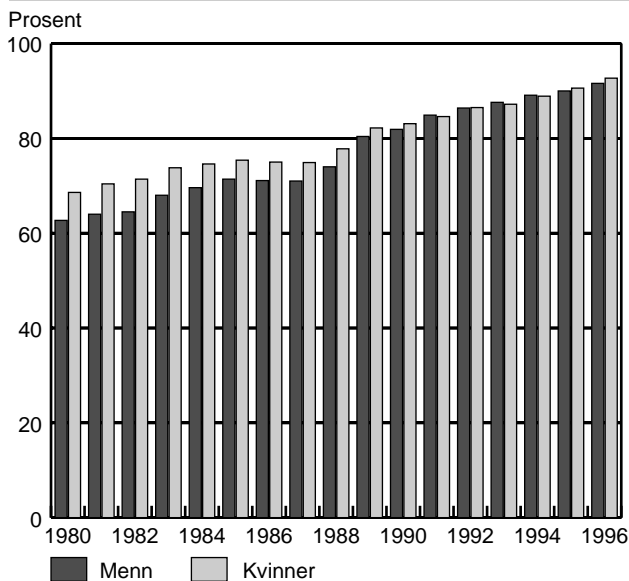
Om statistikken

Elever i videregående utdanning omfatter her alle elever som er registrert i en utdanning av en varighet på minimum 300 undervisningstimer i året. Dette gjelder både elever i ordinær videregående opplæring, elever i folkehøgskoler og elever på arbeidsmarkedsoplæring (AMO)-kurs. Fra og med 1989 omfattes også lærlingene av elevtallene.

Mer enn ni av ti i videregående utdanning

Et godt uttrykk for veksten i videregående utdanning er andelen 16-18-åringene som holder på med en eller annen form for videregående utdanning. Mens 83 prosent av denne aldersgruppen var i utdanning høsten 1990, tok hele 92 prosent en videregående utdanning i 1996. I 1985 var andelen bare 73 prosent. På begynnelsen av 1980-tallet var en av tre i aldersgruppen 16-18 år ikke registrert i videregående utdanning. Det må imidlertid understrekes at lærlingene ikke inngår i tallene for 1980 og 1985. Fra 1985 til 1990 økte andelen elever i videregående utdanning forholdsvis mye blant 16-, 17- og 18-åringene, og i 1990 hadde prosentandelen nådd henholdsvis 90, 84 og 74 prosent. Forskjellen mellom alderskategoriene ble redusert noe de påfølgende årene da stadig flere 17- og 18-åringene oppholdt seg i skolen, og i 1996 hadde prosentandelen i videregående utdanning for disse alderskategoriene kommet opp i henholdsvis 94 prosent for 16- og 17-åringene og 88 prosent for 18-åringene.

Figur 2.2. Elever 16-18 år i prosent av registrerte årskull, etter kjønn. 1980-1996

Fram til begynnelsen av 1990-tallet var det en større andel av jentene enn av guttene i aldersgruppen 16-18 år som tok videregående utdanning. Det hadde imidlertid skjedd en utjevning i løpet av 1980-tallet. Og i 1993 og 1994 var det en større andel av guttene enn av jentene i denne aldersgruppen som holdt på med en videregående utdanning. I de senere år har det igjen vært flere av jentene enn av guttene som har vært å finne i videregående utdanning. I 1996 var andelen 92,7 prosent for jentene og 91,6 prosent for guttene.

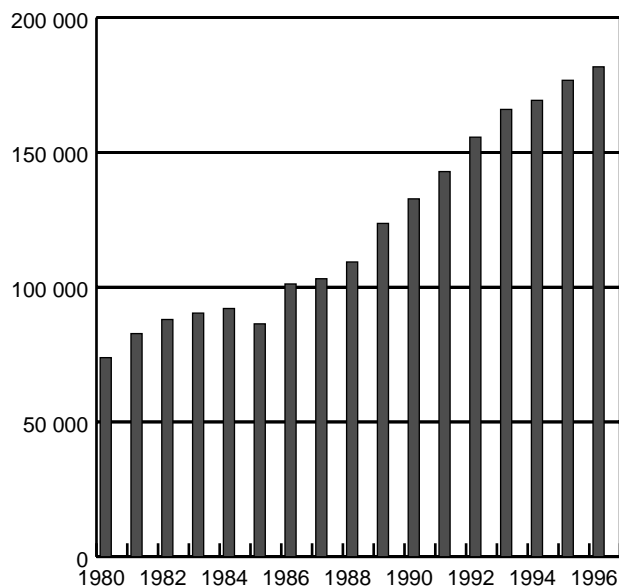
Studenttallseksplasjonen

Veksten i universitets- og høyskolesektoren har vært svært sterk det siste tiåret. Fra 1980 til 1996 ble studenttallet mer enn fordoblet. Fram til 1988 var veksten i studenttallet relativt moderat, men fra 1989 opplevde landet nærmest en eksplosjon i tallet på studenter. I 1996 studerte 181 700 personer ved de norske universitetene og høyskolene. Ifølge Statens lånekasse for utdanning var det i samme periode nesten 10 800 norske studenter i utlandet. Økningen i studenttallet var på ingen måte forutsett. Et offentlig utvalg som avgav sin innstilling i 1988, anså behovet for studieplasser i 1995 for å være 105 000 (NOU 1988:8).

Om statistikken

Studenter ved høyskolene som er registrert på en utdanningsaktivitet av et omfang på mindre enn fem vekttall i semesteret, inngår ikke i dataene. For øvrig omfatter studenttallene alle som er registrert som student ved et universitet eller en høyskole i Norge.

Figur 2.3. Studenter ved universiteter og høyskoler. 1980-1996¹

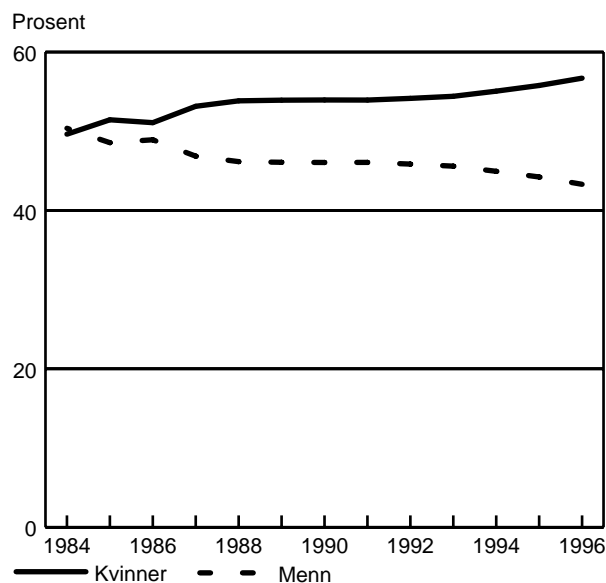

¹ I 1981 ble en rekke helsefagskoler omgjort til høyskoler. Elever ved disse skolene ble inntil 1980 klassifisert som elever i videregående skoler, og fra og med 1981 som studenter ved universiteter og høyskoler. Tallet for 1985 er om lag 6 000 for lavt på grunn av mangelfull datalevering fra daværende BI.

Kvinnene i klart flertall blant studentene

Den sterke veksten i studenttallet har kvinnene stått for. Mens det i 1984 var omtrent like stor andel kvinner som menn blant studentene ved universitetene og høyskolene, var 57 prosent av studentene høsten 1996 kvinner. Kvinneandelen blant høyskolestudentene har økt fra 53 til 60 prosent, mens den har økt fra 46 til nesten 53 prosent blant studentene ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene. Spesielt blant

Figur 2.4. Studenter ved universiteter og høyskoler, etter kjønn. 1984-1996. Prosent

19-24-åringene ser man at andelen kvinner som studerer har hatt en større økning enn for tilsvarende aldersgruppe blant menn. I 1981 var 12 prosent av både mennene og kvinnene i aldersgruppen 19-24 år registrert som student ved et universitet eller en høyskole. I 1996 hadde disse andelen økt til henholdsvis 31 og 23 prosent. Endringen fra 1980 til 1981 skyldes i hovedsak omgjøringen av helsefagskolene fra videregående skoler til høyskoler. Da om lag 90 prosent av elevene ved disse skolene er kvinner, får dette konsekvenser for andelen kvinner i høyere utdanning.

I aldersgruppen 25-29 år har økningen i tallet på registrerte studenter vært mer moderat. Forskjellen i studiefrekvenser mellom menn og kvinner i denne aldersgruppen har endret seg lite de siste årene. Høsten 1996 var 12 prosent av mennene og 13 prosent av kvinnene i aldersgruppen 24-29 år registrert som studenter.

Direkte overgang til høyere utdanning

Siste halvdel av 1980-tallet var det en økning i andelen som fullførte en allmennfaglig studieretning i videregående skole som gikk direkte over i høyere utdanning. I 1984 gikk 22 prosent direkte over i et universitets- eller høyskolestudium og 33 prosent i 1989. Deretter har denne andelen holdt seg forholdsvis stabil. Av dem som våren 1996 fullførte allmennfaglig studieretning gikk 36 prosent direkte over i et universitets- eller høyskolestudium.

Tallet på nye studenter i universitets- og høyskolesektoren økte med 50 prosent fra 1984 til 1993. Dette året begynte det 37 100 nye studenter ved et universitet eller en høyskole. Siden 1993 og fram til 1996 har tallet på nye studenter økt til 38 000.

2.1. Elever og privatister som fullførte allmennfaglig studieretning våren 1984, 1989, 1991, 1993, 1995 og 1996, etter hvor de var i utdanning høsten samme år. Prosent

	I utdanning 1. oktober samme år				
	I alt	Videregående utdanning	Høyskoler	Universiteter	Ikke i utdanning 1. oktober samme år
1984	23 518	24,1	8,9	12,7	54,3
1989	21 717	20,6	13,0	20,4	46,0
1991	22 584	21,0	12,5	21,2	45,3
1993	24 423	19,7	13,0	20,0	47,3
1995	24 766	15,3	14,3	21,5	48,8
1996	26 247	15,2	16,9	19,0	48,9
Menn					
1984	10 227	17,6	9,3	13,1	59,9
1989	9 644	18,4	15,1	18,9	47,6
1991	10 012	18,3	13,9	20,5	47,4
1993	10 382	17,8	12,3	18,7	51,2
1995	10 765	16,2	12,0	19,6	52,2
1996	12 119	14,9	13,3	16,7	55,0
Kvinner					
1984	13 291	29,0	8,6	12,4	50,0
1989	12 073	22,5	11,3	21,6	44,6
1991	12 572	23,1	11,4	21,8	43,7
1993	14 041	21,2	13,4	21,0	44,4
1995	14 001	14,6	16,1	23,0	46,2
1996	16 128	15,4	19,6	20,8	44,2

Om statistikken

Ny student er definert som en student som tidligere aldri har vært registrert ved et universitet eller en høyskole i Norge.

3. Innvandrere i norsk utdanning

En av fire grunnskoleelever i Oslo er fremmedspråklige

De siste årene har det vært et økende antall fremmedspråklige elever i den norske grunnskolen. I 1996 var det i alt registrert 28 200 fremmedspråklige elever, dvs. nesten 6 prosent av elevmassen. Dette er en økning på 4 prosentpoeng siden 1986. I Oslo, som skiller seg ut med en svært høy andel utenlandsfødte i befolkningen, tilhørte 27 prosent av elevene språklige minoriteter. Dette er en økning på 14 prosentpoeng siden 1986.

3.1. Fremmedspråklige elever i grunnskolen. 1986-1996. Prosent av totalt antall elever

	Fremmedspråklige i alt	I prosent av totalt antall elever
1986	9 626	1,9
1987	11 639	2,3
1988	14 273	2,9
1989	16 137	3,3
1990	17 319	3,7
1991	18 939	4,1
1992	20 932	4,5
1993	24 650	5,3
1994	24 428	5,2
1995	25 911	5,4
1996	28 217	5,8

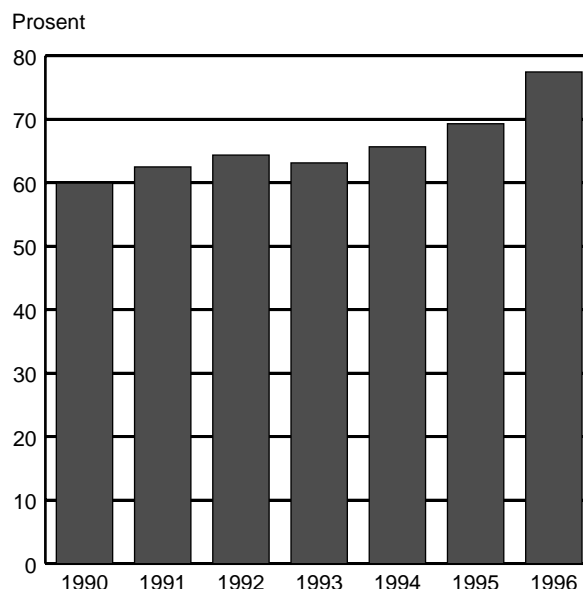
Om statistikken

I grunnskolestatistikken benyttes begrepet fremmedspråklige elever. Opplysninger om antall fremmedspråklige elever bygger på opplysninger fra den enkelte skole og omfatter også skandinaver og andre vesteuropeere. Det utøves nok noe skjønn i hver enkelt skole når det skal fastsettes hvilke elever som skal regnes som fremmedspråklige.

Nesten 16 600 elever i videregående utdanning er utenlandsfødte

I 1996 var i alt 16 600 elever i videregående utdanning født i utlandet, noe som utgjør vel 7 prosent av den totale elevmassen. Av utenlandsfødte 16-18-åring registrert bosatt i Norge var i overkant av 77 prosent videregående utdanning. Nesten to tredjedeler av de utenlandsfødte elevene kom fra den tredje verden. Vel 11 prosent av de utenlandsfødte elevene i 1996 var født i et av de nordiske landene, og omtrent like mange kom fra andre vestlige land. Antallet elever fra Øst-Europa har økt kraftig de siste årene, og i 1996

Figur 3.1. Andel av utenlandsfødte 16-18 år registrert i videregående utdanning. 1990-1996. Prosent

utgjorde denne elevgruppen 16 prosent av alle utenlandsfødte elever i videregående utdanning, en fordobling fra 1994.

I perioden fra 1990 til 1996 har andelen av de utenlandsfødte 16-18-åringene som tar videregående utdanning økt sterkt. I 1990 var hele 40 prosent av de utenlandsfødte i denne aldersgruppen ikke i videregående utdanning. Det har ikke vært store forskjeller i disse andelen mellom gutter og jenter. Men fortsatt er det langt færre utenlandsfødte enn norskfødte som er i videregående utdanning. Forskjellen er imidlertid blitt redusert fra 23 til 15 prosentpoeng fra 1990 til 1996.

Om statistikken

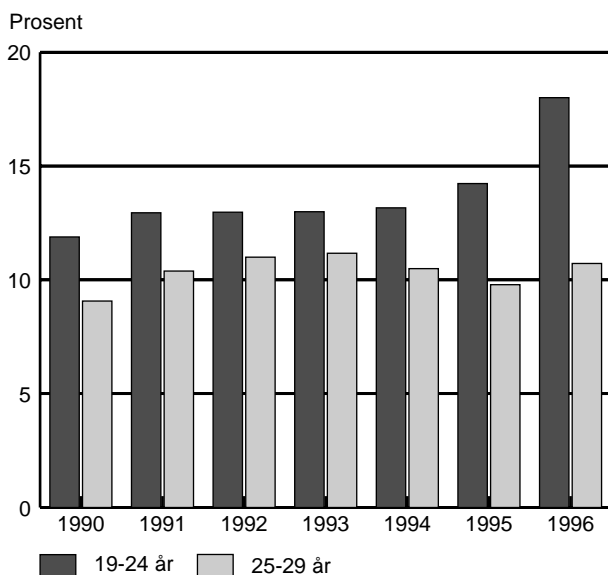
Utenlandsfødte elever og studenter inkluderer alle studenter registrert bosatt i Norge som er født utenfor Norge. Begrepet 'tredje verden' er tatt i bruk som en kortform for 'Asia, Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Tyrkia' selv om vi er klar over at noen av landene som inngår sjelden assosieres med begrepet tredje verden. Medregnet Øst-Europa får en landgrupperingen 'ikke-vestlige land'. Vestlige land består da av Norden, Vest-Europa ellers (utenom Tyrkia), Nord-Amerika og Oseania.

Gutter og jenter velger tradisjonelt

Det er store variasjoner i elevenes valg av fagfelt i videregående utdanning. De som er født i Norge eller i et av de andre nordiske landene, velger i større grad et yrkesfag, og i mindre grad allmenne fag enn dem som er født i et annet land. Nesten 55 prosent av dem som er født i den tredje verden og 65 prosent av dem som er født i Øst-Europa var registrert på allmenne fag høsten 1995, mens tilsvarende andel for norskfødte og dem som var født i et av de andre nordiske land var i overkant av 40 prosent. Som for de norskfødte er guttenes og jentenes valg av type videregående utdanning relativt tradisjonelt. Flere jenter enn gutter velger allmenne fag og noen flere velger administrasjons- og økonomifag. Innen det sistnevnte fagfeltet domineres sosialfagene av jenter, enten de er født i Norge eller i utlandet.

andelen studenter blant 19-24-åringene har økt kraftig både blant utenlandsfødte og norskfødte, har den endret seg forholdsvis lite for begge gruppene blant 25-29-åringene. I en periode tidlig på 1990-tallet var faktisk antall studenter blant utenlandsfødte 25-29 åringer litt høyere enn blant norskfødte.

Figur 3.2. Utenlandsfødte studenter ved universiteter og høyskoler, etter alder. 1990-1996. Prosent av registrerte årskull

De utenlandske studentene eldre enn de norske

De siste årene er det også blitt flere av de utenlandsfødte som tar en høyere utdanning. Høsten 1996 var i alt 18 prosent av de utenlandsfødte i alderen 19-24 år registrert som student ved et universitet eller en høyskole, og 11 prosent av 25-29-åringene. Tilsvarende andel for alle 19-24-åringene og 25-29-åringene bosatt i Norge var 27 og 12 prosent.

Blant de utenlandsfødte i aldersgruppen 25-29 år var det nesten like stor andel studenter som blant de norskfødte. Utviklingen fra 1990 er omtrent den samme for utenlandsfødte som for hele befolkningen. Mens

4. Utdanningsnivået i befolkningen

4.1. Personer 25-66 år, etter alder, kjønn og høyeste fullførte utdanning. 1. oktober 1996. Prosent

	I alt	Alder				
		25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år
Begge kjønn	100,1	99,9	99,9	100,0	100,1	100,0
Grunnskolenivå	18,4	7,3	9,8	17,4	27,4	41,4
Videregående-skole-nivå	53,0	58,2	58,0	52,5	48,3	42,3
Universitets- og høghskolenivå	25,2	30,3	27,8	27,0	21,5	14,0
Ingen eller uoppgitt utdanning	3,5	4,1	4,3	3,1	2,9	2,3
Menn	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grunnskolenivå	17,3	7,7	10,6	16,5	24,8	37,0
Videregående-skole-nivå	53,8	61,4	59,3	52,3	47,8	43,2
Universitets- og høghskolenivå	25,4	27,2	25,7	27,9	24,4	17,4
Ingen eller uoppgitt utdanning	3,5	3,7	4,4	3,3	3,0	2,4
Kvinner	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	99,9
Grunnskolenivå	19,5	6,8	9,1	18,3	30,0	45,4
Videregående-skole-nivå	52,1	54,9	56,7	52,7	48,7	41,5
Universitets- og høghskolenivå	25,0	33,6	30,0	26,0	18,5	10,9
Ingen eller uoppgitt utdanning	3,4	4,6	4,2	3,0	2,8	2,1

Siden 1986 har det skjedd en markert heving av utdanningsnivået i Norge. Mens drøyt 30 prosent av befolkningen i aldersgruppen 25-66 år hadde grunnskole som sin høyeste fullførte utdanning i 1986, var tilsvarende tall bare 18 prosent i 1996. Andelen som hadde utdanning på videregående nivå som sin høyeste utdanning økte i samme periode fra 48 til 53 prosent, mens andelen med fullført utdanning fra universiteter og høghskoler økte fra 18 prosent til vel 25 prosent.

Om statistikken

Befolkningens utdanningsnivå omfatter den høyeste fullførte utdanning til personer registrert bosatt i Norge. Statistikken bygger på de årlige oversiktene over avsluttet utdanning som blir hentet inn fra de enkelte lærestedene. I tillegg hentes det inn opplysninger om nordmenns utdanning fullført i utlandet fra Statens lånekasse for utdanning.

Unge kvinner har høyere utdanning enn unge menn

I 1996 hadde nesten 20 prosent av kvinnene i aldersgruppen 25-66 år grunnskoleutdanning som sin høyeste fullførte utdanning, mens tilsvarende tall for menn var om lag 17 prosent. Disse andelene har endret seg betydelig siden 1986. Da hadde i overkant av 33 prosent av kvinnene utdanning på grunnskolenivå, mens 28 prosent av mennene hadde tilsvarende utdanning.

Det bedre utdanningsnivået i perioden gir seg sterkest utslag når vi ser på andelen som har utdanning på universitets- og høghskolenivå. I 1986 hadde henholdsvis 20 prosent av mennene og 16 prosent av kvinnene høyere utdanning. Ti år senere hadde andelen økt til 25 prosent både for menn og kvinner. I aldersgruppen 25-39 år har nå en større andel av kvinnene enn mennene høyere utdanning. Dette skyldes nok at jenter i større grad enn gutter velger studieretning for allmenne fag i videregående skoler, noe som er inngangsbilletten til høyere utdanning.

Flest høyt utdannede i Oslo

Det er store regionale forskjeller i utdanningsnivået. Både i 1986 og 1996 var det flest med utdanning på universitets- og høghskolenivå i Oslo. Ser man på hele befolkningen 16 år og over, hadde 33,7 prosent av befolkningen i Oslo utdanning på dette nivået i 1996. I Hedmark og Oppland var andelen bare 15,1 prosent. Det høye utdanningsnivået i Oslo og Akershus henger bl.a. sammen med arbeidsmarkedet i Oslo-området. Oslo er sammen med Troms og Finnmark det fylket som siden 1986 har hatt størst økning i andelen av befolkningen med høyere utdanning. I de to nordligste fylkene har andelen økt med vel 7 prosentpoeng, mens økningen i Oslo har vært 10 prosentpoeng. Siden 1980 har andelen med høyere utdanning økt med 14 prosentpoeng i Oslo, mens lavest vekst har det vært i Hedmark og Oppland, med henholdsvis 7 og 6 prosentpoeng.

4.2. Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning. Fylke. 1986 og 1996. Prosent

	1986				1996			
	I alt (=100 prosent)	Grunn- skole- nivå	Videre- gående- skole-nivå	Universitets- og høg- skolenivå	I alt (=100 prosent)	Grunn- skole- nivå	Videre- gående- skole-nivå	Universitets- og høg- skolenivå
Hele landet	3 307 630	37,4	48,3	14,4	3 486 778	25,3	53,8	20,9
Østfold	188 432	42,0	47,1	10,9	195 382	29,5	54,4	16,1
Akershus	313 213	30,1	49,2	20,7	348 346	20,0	52,5	27,5
Oslo	384 663	30,3	45,9	23,8	407 573	19,6	46,7	33,7
Hedmark	150 778	45,5	44,8	9,7	151 788	32,7	52,1	15,1
Oppland	146 160	43,3	46,8	9,9	148 742	30,8	54,1	15,1
Buskerud	176 707	40,0	47,5	12,5	185 593	27,7	54,2	18,1
Vestfold	153 043	35,0	51,3	13,7	164 601	23,7	56,4	19,9
Telemark	129 655	40,9	48,1	11,0	131 657	28,4	55,6	16,0
Aust-Agder	73 229	35,3	51,1	13,6	79 162	23,4	57,3	19,3
Vest-Agder	108 696	33,5	52,3	14,2	117 591	22,7	57,6	19,7
Rogaland	247 076	35,2	51,1	13,7	274 574	23,5	56,9	19,6
Hordaland	312 599	35,3	49,2	15,5	333 625	23,6	54,4	22,0
Sogn og Fjordane ..	82 425	37,1	52,0	10,9	84 445	25,0	58,0	16,9
Møre og Romsdal ..	184 256	39,0	49,6	11,3	190 180	26,9	55,9	17,1
Sør-Trøndelag	196 158	37,8	48,0	14,2	204 875	24,9	54,1	21,0
Nord-Trøndelag	98 545	39,2	50,8	10,0	100 051	26,3	57,8	15,8
Nordland	189 402	45,1	45,0	9,9	190 210	31,2	53,0	15,8
Troms	114 542	42,5	45,5	12,0	119 072	28,6	51,7	19,7
Finnmark	58 051	45,5	44,7	9,8	59 311	30,9	52,0	17,1

4.3. Antall sysselsatte, etter utdanningsnivå og næring. Årsgjennomsnitt. 1 000 personer

Næring	1980			1990			1995		
	I alt	Ungdoms- skolenivå	Universitets- og høg- skolenivå	I alt	Ungdoms- skolenivå	Universitets- og høg- skolenivå	I alt	Ungdoms- skolenivå	Universitets- og høg- skolenivå
I alt	1 908	561	283	2 030	372	483	2 079	302	617
Oljeutvinning, bergverks- drift, industri, kraft- og vannforsyning, bygge- og anleggvirksomhet	556	214	36	493	119	66	480	94	76
Varehandel, hotell- og restaurantdrift, transport, lagring, post og tele- kommunikasjon	494	153	34	520	111	68	527	92	94
Offentlig, sosial og privat tjenesteyting	593	113	182	734	88	281	803	75	358
Bank- og finansierings- virksomhet, forsikrings- virksomhet, eiendomsdrift og forretningsmessig tjenesteyting	101	9	28	150	10	62	160	8	81
Jordbruk, skogbruk, fiske og fangst	159	72	3	129	44	5	106	33	7

Stadig flere sysselsatte med universitets- og høgskoleutdanning

Det har vært en markert økning i de sysselsattes utdanningsnivå fra 1980 til 1995. Antallet sysselsatte med bare grunnskoleutdanning ble redusert med om lag 260 000 i denne perioden. Dette betyr at andelen av alle sysselsatte med grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning nesten er blitt halvert siden 1980. I samme periode har tallet på sysselsatte med en høyere utdanning økt med 330 000. Andelen av de sysselsatte som har høyere utdanning er nå 30 prosent, en fordobling fra 1980. Mens det i 1980 var dobbelt så mange sysselsatte med utdanning på grunnskolenivå som med utdanning på universitets- og høgskolenivå, var det i

1995 motsatt. Dette har skjedd samtidig som antall sysselsatte har økt med nesten 9 prosent til 2,1 millioner. Eldre med lav utdanning forlater arbeidsstyrken og blir erstattet av yngre med betydelig høyere utdanningsnivå.

En av to i bank, forsikring og forretningsmessig tjenesteyting har høyere utdanning

Antall sysselsatte med høyere utdanning har økt sterkt i alle næringer. Den største økningen har det vært i varehandel og transport og i bank, forsikring og forretningsmessig tjenesteyting, hvor antall sysselsatte med høyere utdanning har økt med henholdsvis 176 og 170 prosent. For bank, forsikring og forretningsmessig tjenesteyting betyr dette at annenhver sysselsatt i næringen har utdanning på universitets- og høgskolenivå.

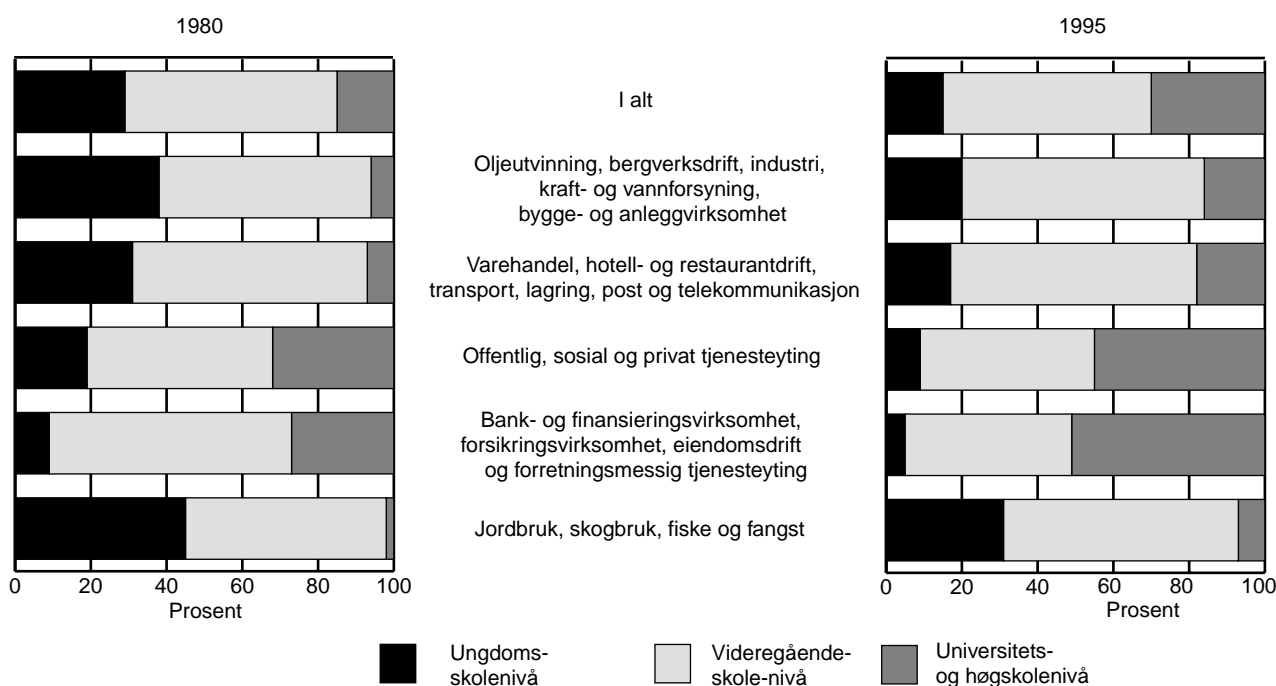
Om statistikken

Statistikken baserer seg på tall fra Arbeidskraftundersøkelsene (AKU). AKU gjennomføres kvartalsvis etter utvalgsmetoden. Gruppen sysselsatte i inntektsgivende arbeid består av personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst en times varighet i undersøkelsesuken. Sysselsatte midlertidig fraværende fra inntektsgivende arbeid omfatter personer som vanligvis utfører inntektsgivende arbeid, men som på grunn av sykdom, ferie osv. ikke utførte slikt arbeid i undersøkelsesuken. Sammen med vernepliktige utgjør personene i disse to gruppene sysselsatte i alt. Tallene er årsgjennomsnitt.

Det er likevel to andre næringer som skiller seg ut. Det er offentlig sektor som har hatt størsteparten av vekten i sysselsatte med høyere utdanning. Hele 53 prosent av økningen skjedde i offentlig sektor. Denne sektoren hadde 39 prosent av sysselsettingen i 1995.

Over halvparten av reduksjonen i antall sysselsatte med grunnskoleutdanning har skjedd innen industri, bygg og anlegg. Sysselsettingen i denne næringen ble redusert med ca. 87 000 fra 1980 til 1995. Samtidig ble antall sysselsatte med bare grunnskoleutdanning redusert med ca. 120 000. Det er altså personer med lav utdanning som har fått merke sysselsettingsreduksjonen i industrien i perioden.

Figur 4.1. Andel sysselsatte, etter utdanningsnivå og næring. 1980 og 1995

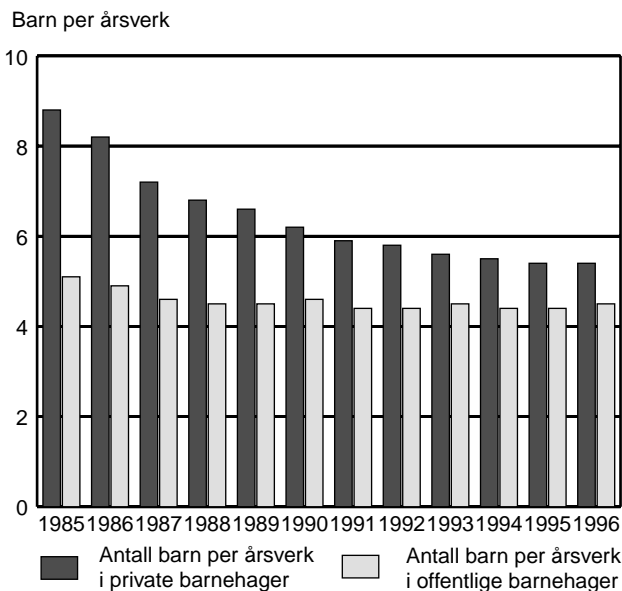
Kilde: AKU

5. Utviklingen i antall lærere og ansatte i barnehager

Flere ansatte per barn i barnehagene

Det har i perioden 1985-1996 vært en sterk utbygging av barnehager i Norge. Den totale ressursinnsatsen per barn har også økt, spesielt i de private barnehagene. I 1985 var det 8,8 barn per årsverk i de private barnehagene mens det i de offentlige barnehagene var 5,1 barn per årsverk. I 1996 var tallet redusert til 5,4 for de private barnehagene og 4,5 for de offentlige.

Figur 5.1. Barn per årsverk i offentlige og private barnehager. 1985-1996

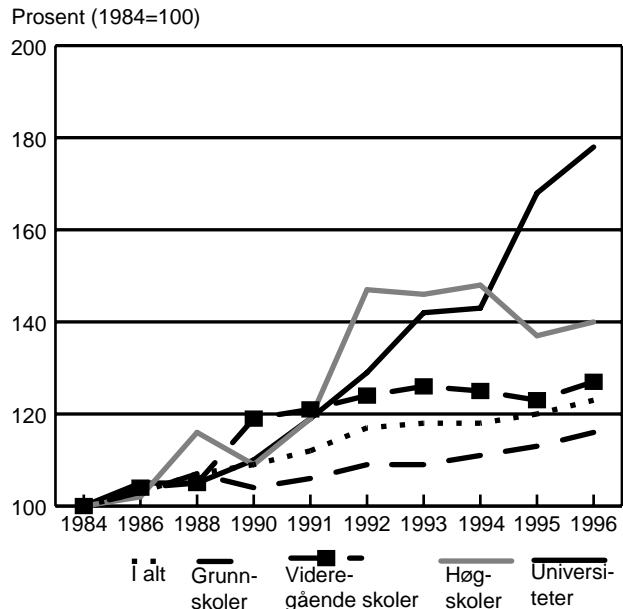

Den sterke veksten i tallet på barn i barnehager er ikke blitt fulgt av en tilsvarende vekst i ansatte med pedagogisk utdanning. I 1985 var 94 prosent av de pedagogiske stillingene i barnehagene besatt av personer med godkjent førskolelærerutdanning, i 1996 bare 80 prosent. Denne andelen ser nå ut til å øke igjen. På 1990-tallet vokste det imidlertid også fram et nytt pedagogisk tilbud til 6-åringene, som oftest i skolens lokaler, men med hjemmel i barnehageloven. Dette nye pedagogiske tilbudet var et alternativ, i noen tilfeller også et supplement, til ordinær barnehageplass. I 1996 var det flere 6-åringer i skolene (33 000) enn i barnehagene (24 000). Da 6-åringene fra og med skoleåret 1997/98 ble integrert i det ordinære skoleverket, falt de tidligere pedagogiske tilbud for 6-åringene bort.

Størst vekst i lærertallet ved universitetene, lavest i grunnskolen

Fra 1984 til 1996 økte lærertallet med nesten 19 000, en økning på 23 prosent. Økningen var størst ved uni-

Figur 5.2. Lærere og pedagogisk personale, etter skoleslag. Indeks 1984-1996 (1984=100)

versitetene, hvor det i 1996 var nesten 80 prosent flere lærere enn i 1984. Dette skyldes hovedsakelig den sterke veksten i studenttallet. Lærertallet ved høgskolene steg med 40 prosent i samme periode.

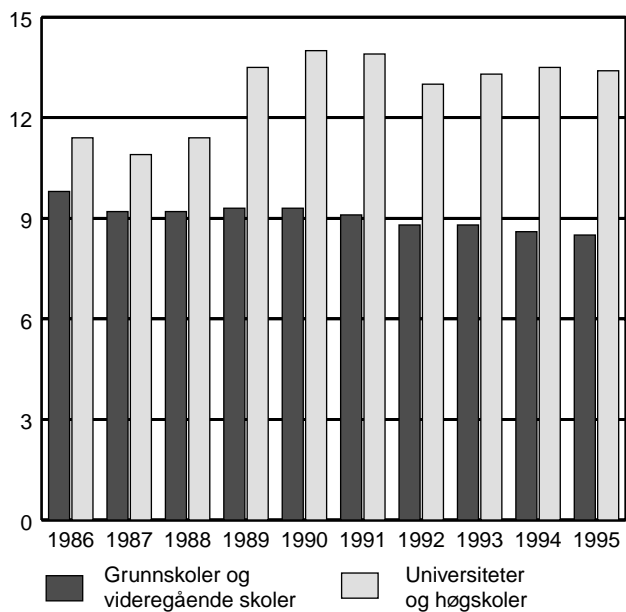
Det har også vært en økning i antallet lærere i grunnskolen. I 1996 var det 16 prosent flere grunnskolelærere enn i 1986. Denne økningen har skjedd samtidig som det har vært en reduksjon av antall elever med vel 11 prosent. For de videregående skolene har lærerveksten vært på 27 prosent.

Færre elever, men flere studenter per lærerårsverk

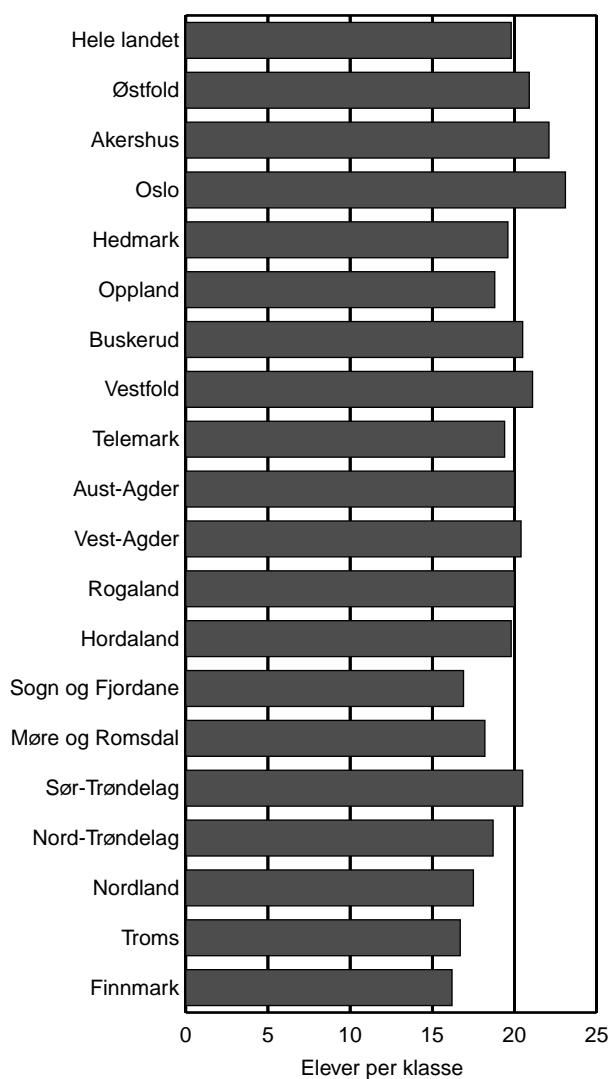
I grunnskolen og i den videregående skole var ressursinnsatsen i 1995 målt i elever per årsverk 8,5. Dette er en reduksjon fra 9,8 elever per lærerårsverk i 1986. For universitetene og høgskolene har tendensen vært motsatt. Mens det i 1986 var 11,4 studenter per lærerårsverk, hadde dette økt til 13,4 studenter per lærerårsverk i 1995.

Gjennomsnittlig antall elever per klasse i grunnskolen var i skoleåret 1996/97 19,8 elever. Det er til dels store forskjeller mellom fylkene. Oslo, som er det fylket med flest elever per klasse, har 23,1 elever per klasse. De to nordligste fylkene har det laveste antall elever per klasse med henholdsvis 16,7 i Troms og 16,2 i Nordland.

Figur 5.3. Antall elever/studenter per lærerårsverk. 1986-1995

Figur 5.4. Gjennomsnittlig antall elever per klasse. Fylke. 1996

Vedleggstabell 1. Elever og studenter, etter skoleslag og kjønn. 1984-1996

	Videregående utdanning				Universiteter og høyskoler		
	I alt	Grunnskoler	Videregående skoler	Læringer	I alt	Høyskoler	Universiteter
1984	845 934	550 136	203 710	..	92 088	50 385	41 703
1985	829 336	534 000	208 946	..	86 390	45 395	40 995
1986	825 865	519 867	204 811	..	101 187	58 724	42 463
1987	808 713	505 942	199 642	..	103 129	59 502	43 627
1988	810 520	492 769	208 405	..	109 346	62 035	47 311
1989	847 034	482 964	240 417	18 219	123 653	67 484	56 169
1990	857 224	473 078	251 386	12 742	132 760	70 026	62 734
1991	867 688	467 501	257 305	15 866	142 882	75 510	67 372
1992	877 547	463 948	257 956	16 563	155 643	82 734	72 909
1993	887 625	466 991	254 692	16 813	165 942	88 915	77 027
1994	885 179	470 935	244 938	17 955	169 306	89 797	79 509
1995	889 482	477 236	235 501	19 375	176 745	93 788	82 957
1996	904 635	487 398	235 496	27 216	181 741	96 786	84 955
Menn							
1984	428 250	281 597	100 267	..	46 386	23 892	22 494
1985	418 174	273 157	103 069	..	41 948	20 089	21 859
1986	416 294	265 762	101 032	..	49 500	27 554	21 946
1987	406 028	258 933	98 777	..	48 318	26 068	22 250
1988	405 618	252 203	102 938	..	50 477	26 807	23 670
1989	426 809	246 975	122 855	14 020	56 979	29 598	27 381
1990	431 563	242 343	128 078	12 326	61 142	30 945	30 197
1991	437 563	239 332	132 412	11 547	65 819	33 556	32 263
1992	441 805	237 353	133 086	12 214	71 366	36 634	34 732
1993	447 871	239 064	133 153	12 584	75 654	38 940	36 714
1994	446 037	241 260	128 691	13 882	76 086	38 298	37 788
1995	446 770	244 203	124 403	15 192	78 164	38 939	39 225
1996	451 335	249 581	123 059	20 085	78 695	38 666	40 029
Kvinner							
1984	417 684	268 539	103 443	..	45 702	26 493	19 209
1985	411 162	260 843	105 877	..	44 442	25 306	19 136
1986	409 571	254 105	103 779	..	51 687	31 170	20 517
1987	402 685	247 009	100 865	..	54 811	33 434	21 377
1988	404 902	240 566	105 467	..	58 869	35 228	23 641
1989	420 225	235 989	117 562	4 199	66 674	37 886	28 788
1990	425 661	230 735	123 308	416	71 618	39 081	32 537
1991	430 125	228 169	124 893	4 319	77 063	41 954	35 109
1992	435 742	226 595	124 870	4 349	84 277	46 100	38 177
1993	439 754	227 927	121 539	4 229	90 288	49 975	40 313
1994	439 142	229 675	116 247	4 073	93 220	51 499	41 721
1995	442 712	233 033	111 098	4 183	98 581	54 849	43 732
1996	453 300	237 817	112 437	7 131	103 046	58 120	44 926

Vedleggstabell 2. Elever i videregående utdanning i prosent av registrert årskull, etter alder. Bostedsfylke. 1980, 1985, 1990-1996

Bostedsfylke	16 år	17 år	18 år	16-18 år	19-24 år	25-29 år	Bostedsfylke	16 år	17 år	18 år	16-18 år	19-24 år	25-29 år
Hele landet							Buskerud						
1980	72,1	69,1	54,8	65,5	11,6	2,4	1980	68,5	68,1	52,0	62,9	11,1	2,0
1985	80,0	76,7	62,7	73,2	11,6	2,2	1985	79,6	76,9	62,8	73,2	11,1	1,6
1990	89,6	84,0	74,4	82,5	15,8	3,8	1990	88,5	83,9	74,0	81,9	15,3	2,6
1991	90,6	86,6	77,6	84,7	16,8	4,2	1991	90,2	88,5	78,3	85,6	16,8	3,4
1992	90,9	88,4	80,6	86,4	17,5	4,5	1992	89,7	90,1	81,7	87,0	17,2	3,3
1993	91,5	89,4	81,8	87,4	17,7	4,6	1993	91,6	90,6	84,2	88,6	17,8	3,5
1994	94,1	90,2	82,9	89,0	16,7	4,3	1994	92,1	88,8	80,8	87,2	16,5	3,3
1995	94,1	93,1	83,6	90,3	15,7	3,9	1995	92,7	92,9	82,6	89,3	15,5	3,0
1996	94,4	93,7	88,3	92,1	15,3	3,9	1996	94,0	94,1	88,2	92,0	14,8	3,0
Østfold							Vestfold						
1980	76,0	68,2	50,9	65,3	10,1	2,0	1980	77,0	72,6	59,7	69,8	12,7	2,4
1985	75,3	73,8	60,1	69,7	10,3	1,7	1985	83,1	82,1	67,9	77,7	11,9	2,0
1990	86,8	82,1	70,6	79,6	13,8	2,6	1990	89,7	86,1	77,5	84,1	16,4	4,0
1991	88,7	85,5	74,5	82,8	15,3	3,4	1991	91,5	90,6	80,5	87,4	18,3	4,5
1992	89,3	87,1	79,9	85,2	16,4	3,8	1992	92,8	89,3	83,1	88,4	18,4	5,1
1993	91,4	90,0	81,1	87,3	17,9	4,4	1993	92,0	91,5	83,8	89,0	18,3	5,6
1994	94,8	90,5	84,2	89,7	17,3	4,0	1994	92,8	91,1	84,0	89,1	17,6	4,7
1995	92,7	94,4	80,2	89,1	15,0	3,6	1995	93,7	93,9	83,6	90,5	16,0	4,2
1996	94,1	92,1	90,1	92,1	14,9	3,6	1996	95,5	95,1	89,1	93,2	15,2	4,0
Akershus							Telemark						
1980	74,7	71,4	59,1	68,5	11,7	2,3	1980	67,2	69,1	57,2	64,6	10,1	1,7
1985	80,8	78,2	63,8	74,5	10,9	1,8	1985	74,7	75,5	62,0	70,7	12,2	1,7
1990	89,4	83,0	74,1	81,9	13,6	2,5	1990	89,6	84,8	75,9	83,3	17,6	3,4
1991	90,9	86,5	77,9	85,0	14,7	2,6	1991	88,0	87,0	77,0	83,9	20,0	4,6
1992	91,0	91,2	83,6	88,5	15,1	2,7	1992	92,4	89,2	81,3	87,4	21,5	5,0
1993	91,9	92,0	84,2	89,2	16,2	3,4	1993	90,5	88,0	80,5	86,1	20,2	4,7
1994	93,6	90,3	84,8	89,6	16,4	3,3	1994	95,5	91,9	84,4	90,6	19,8	5,2
1995	93,6	91,6	85,7	90,4	14,8	2,8	1995	96,1	94,1	83,3	91,2	18,5	4,5
1996	94,2	93,2	88,2	91,8	13,9	2,9	1996	94,8	94,2	88,5	92,5	16,9	4,6
Oslo							Aust-Agder						
1980	81,3	72,6	56,6	70,0	10,6	3,3	1980	78,2	67,8	52,4	66,5	11,4	2,5
1985	82,4	72,4	59,9	71,3	11,0	2,8	1985	86,7	77,9	62,3	75,7	11,5	2,1
1990	81,0	80,5	67,4	76,0	11,8	3,2	1990	91,9	84,5	76,1	84,2	15,7	4,8
1991	83,1	79,6	70,9	77,7	12,2	3,2	1991	90,7	87,0	79,3	85,7	17,3	5,0
1992	84,0	84,6	75,0	80,9	12,7	3,4	1992	91,0	87,8	80,9	86,6	18,5	5,3
1993	85,7	85,4	78,1	83,0	13,8	3,8	1993	89,6	88,9	77,7	85,3	17,4	5,1
1994	86,5	84,1	74,0	81,4	12,8	3,7	1994	92,5	88,3	81,6	87,2	17,4	4,7
1995	87,0	86,6	77,9	83,8	12,3	3,3	1995	93,6	92,9	84,0	90,1	17,2	4,1
1996	86,7	88,2	81,3	85,4	11,9	3,2	1996	93,9	93,9	89,0	92,2	16,3	3,8
Hedmark							Vest-Agder						
1980	73,5	68,7	51,3	64,5	12,6	1,9	1980	78,3	72,3	57,4	69,6	11,6	2,3
1985	72,8	75,0	61,6	69,8	12,5	1,3	1985	84,4	76,2	62,4	74,4	10,4	2,0
1990	90,1	83,4	71,0	81,1	16,8	3,4	1990	90,1	86,1	76,0	83,9	16,1	4,0
1991	93,1	87,3	79,9	86,6	18,6	4,2	1991	90,4	89,3	81,4	87,0	16,4	3,9
1992	92,4	89,4	81,1	87,5	19,6	5,0	1992	88,3	88,4	81,0	85,8	16,1	4,4
1993	91,9	89,6	82,7	87,9	19,3	4,8	1993	90,3	88,8	80,8	86,5	16,4	4,1
1994	93,3	90,3	85,1	89,4	17,7	4,3	1994	93,6	91,5	81,8	88,9	15,6	3,7
1995	94,9	93,8	82,2	90,1	17,2	4,0	1995	94,1	94,1	82,6	90,4	15,1	3,6
1996	94,1	94,7	89,3	92,7	16,0	4,1	1996	94,5	95,3	89,3	93,0	15,4	3,7
Oppland							Rogaland						
1980	74,5	71,6	59,8	68,9	12,6	2,0	1980	75,5	67,4	51,8	65,2	9,2	1,5
1985	84,7	81,2	64,5	77,0	11,6	1,7	1985	83,5	75,7	57,1	72,3	9,3	1,4
1990	92,7	86,1	74,7	84,3	17,5	3,4	1990	91,4	84,6	75,5	83,8	16,1	3,3
1991	94,1	88,4	80,3	87,3	17,5	3,4	1991	90,4	85,5	76,5	84,0	16,5	3,5
1992	92,9	90,1	83,0	88,4	18,1	4,4	1992	90,2	87,3	79,0	85,4	17,7	4,0
1993	95,0	90,3	83,4	89,3	19,4	5,0	1993	91,3	88,6	78,9	86,2	17,9	4,1
1994	94,3	91,3	84,2	89,9	17,3	4,2	1994	94,9	90,3	82,7	89,3	16,9	4,1
1995	94,7	94,5	86,4	91,9	16,7	3,6	1995	95,5	93,7	83,5	91,0	15,7	3,6
1996	95,2	93,9	90,1	93,0	16,4	4,1	1996	95,1	94,1	90,2	93,2	16,3	3,9

Vedleggstabell 2. Elever i videregående utdanning i prosent av registrert årskull, etter alder. Bostedsfylke.
(forts.)

Bostedsfylke	16 år	17 år	18 år	16-18 år	19-24 år	25-29 år	Bostedsfylke	16 år	17 år	18 år	16-18 år	19-24 år	25-29 år
Hordaland							Nord-Trøndelag						
1980	67,3	69,4	57,1	64,6	12,0	2,3	1980	74,7	72,6	58,4	68,8	15,1	2,4
1985	75,2	77,3	65,2	72,6	11,7	2,2	1985	86,9	80,4	69,3	79,0	14,7	2,6
1990	90,0	82,3	76,2	82,7	15,6	3,5	1990	93,4	86,3	75,5	84,9	17,8	5,2
1991	90,9	85,1	78,0	84,4	17,0	4,4	1991	94,0	90,7	78,8	87,5	19,3	5,4
1992	92,2	88,3	80,7	86,9	18,1	4,8	1992	95,5	91,6	85,5	90,6	21,3	5,9
1993	92,6	88,6	82,8	87,8	18,7	5,1	1993	95,5	91,9	85,9	90,9	20,4	5,9
1994	95,8	90,9	84,8	90,4	17,4	4,8	1994	96,5	93,9	85,4	91,9	18,7	4,8
1995	95,2	93,5	84,9	91,3	16,0	4,3	1995	95,5	95,4	86,0	92,4	18,2	4,4
1996	95,6	94,0	88,4	92,6	15,3	4,3	1996	96,7	96,1	92,4	95,0	17,4	4,8
Sogn og Fjordane							Nordland						
1980	71,8	70,3	55,1	65,9	11,5	1,5	1980	66,9	66,0	50,6	61,5	12,0	2,7
1985	87,9	82,2	65,5	78,5	12,1	1,9	1985	79,5	77,2	64,3	73,7	11,8	3,0
1990	93,8	89,8	80,7	87,9	17,5	3,5	1990	88,8	84,3	75,9	82,8	17,9	6,7
1991	95,0	91,0	81,3	88,9	18,2	4,0	1991	89,5	86,1	77,5	84,2	19,3	7,5
1992	95,1	88,9	84,2	89,2	17,5	4,0	1992	90,6	86,4	79,7	85,4	19,6	7,3
1993	93,3	90,2	84,0	89,1	17,6	3,4	1993	90,2	88,8	79,5	85,9	18,5	6,6
1994	95,9	93,1	83,7	90,8	16,2	3,2	1994	94,6	88,8	83,6	89,0	16,9	6,2
1995	94,8	92,3	84,7	90,6	16,0	3,2	1995	94,6	93,0	82,8	90,1	16,0	5,0
1996	96,8	93,0	86,5	92,1	15,0	2,9	1996	94,4	93,3	84,2	90,6	16,6	5,2
Møre og Romsdal							Troms						
1980	69,1	65,4	53,7	62,8	13,4	2,5	1980	65,0	58,9	47,4	57,3	11,6	3,1
1985	79,0	74,5	61,9	71,9	12,7	2,0	1985	73,2	71,8	57,6	67,5	11,9	3,1
1990	92,0	84,3	75,2	83,7	17,4	4,6	1990	90,5	83,8	72,4	81,9	17,6	6,1
1991	93,4	86,2	79,8	86,2	18,0	4,9	1991	93,0	85,5	74,2	83,7	17,9	6,5
1992	92,6	87,8	79,7	86,4	18,4	5,0	1992	90,4	86,1	74,5	83,3	17,0	6,7
1993	93,8	89,7	82,5	88,6	18,8	5,3	1993	92,7	86,1	79,2	85,8	17,1	5,9
1994	95,6	91,1	83,9	90,2	17,7	5,0	1994	95,2	89,8	77,0	87,1	16,2	5,2
1995	94,0	92,6	84,9	90,6	16,7	4,6	1995	94,4	91,3	80,4	88,7	16,1	4,9
1996	95,5	92,5	88,3	92,1	15,5	4,3	1996	94,6	91,2	84,9	90,2	14,8	5,2
Sør-Trøndelag							Finnmark						
1980	64,3	72,6	57,1	64,7	11,5	2,2	1980	63,5	57,9	40,9	54,5	10,4	2,9
1985	81,5	78,9	67,6	76,1	12,9	2,0	1985	73,6	65,9	47,0	62,1	11,2	3,6
1990	90,6	85,0	77,0	84,1	16,7	3,7	1990	84,6	74,4	64,1	74,0	16,8	6,5
1991	89,0	88,8	79,6	85,6	17,3	3,9	1991	84,3	75,3	61,2	72,9	16,4	7,2
1992	90,6	89,1	81,3	86,8	17,8	4,4	1992	86,7	75,0	66,8	75,6	16,3	6,5
1993	90,0	89,2	81,8	86,8	17,2	4,8	1993	86,3	82,4	69,8	79,1	16,6	6,0
1994	95,4	89,8	83,5	89,4	15,7	4,1	1994	89,3	83,4	74,0	81,8	15,0	5,9
1995	95,9	95,7	84,1	91,9	13,2	3,5	1995	90,0	87,1	76,3	84,5	15,0	5,5
1996	95,7	96,2	90,4	94,1	14,7	4,0	1996	89,6	84,4	77,0	83,6	15,3	3,9

Vedleggstabell 3. Studenter ved universiteter og høyskoler i prosent av registrerte årskull, etter kjønn. 1984, 1989, 1991, 1993-1996

	19 år	20 år	21 år	22 år	23 år	24 år	19-24 år	25-29 år	30-34 år
1984	7	11	15	16	15	13	13	7	3
1989	12	16	20	20	18	15	17	8	3
1991	13	18	22	23	21	18	19	10	3
1993	14	21	26	27	25	21	22	11	4
1994	15	22	27	28	26	22	23	11	5
1995	17	25	29	29	28	24	25	12	5
1996	18	26	31	31	29	25	27	12	5
Menn									
1984	6	9	13	15	15	14	12	8	3
1989	11	12	17	19	18	15	15	9	3
1991	12	13	19	20	20	18	17	10	3
1993	11	17	22	24	23	21	20	12	4
1994	11	17	23	25	24	21	21	12	4
1995	13	19	25	27	27	23	22	12	4
1996	13	19	26	27	27	23	23	12	4
Kvinner									
1984	8	13	16	17	16	13	14	6	2
1989	13	21	23	22	19	15	19	8	3
1991	14	23	25	25	22	18	21	9	4
1993	16	26	29	29	26	21	25	11	4
1994	18	28	30	30	28	21	26	11	5
1995	20	31	33	32	30	25	29	12	5
1996	23	34	36	35	31	26	31	13	6

Vedleggstabell 4. Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning og kjønn. 1980, 1985, 1986-1996. Prosent

	Alle	Grunnskolenivå	Videregående- skole-nivå	Universitets- og høgskolenivå 1-4 år	Universitets- og høgskole- nivå 4 1/2 år og mer	
1980	3 134 336		43,9	43,8	9,9	2,4
1985	3 279 661		38,5	47,5	11,3	2,7
1986	3 307 630		37,4	48,3	11,6	2,7
1987	3 380 171		36,6	48,7	11,8	2,8
1988	3 410 178		35,6	19,3	12,2	2,9
1989	3 387 879		34,2	49,9	12,9	3,3
1990	3 399 662		33,1	50,3	13,5	3,1
1991	3 415 609		32,0	50,8	14,0	3,2
1992	3 432 357		30,9	51,2	14,6	3,3
1993	3 447 354		29,7	51,6	15,3	3,5
1994	3 460 669		28,7	51,9	15,9	3,6
1995	3 474 513		26,9	52,9	16,4	3,8
1996	3 486 778		25,3	53,8	17,0	3,9
Menn						
1980	1 536 685		40,5	45,0	10,2	4,2
1985	1 606 170		35,1	49,1	11,2	4,6
1986	1 619 620		34,0	49,9	11,4	4,6
1987	1 657 857		33,3	50,4	11,6	4,7
1988	1 673 500		32,3	51,1	11,9	4,8
1989	1 661 164		31,0	51,6	12,5	4,9
1990	1 665 473		29,9	52,1	13,0	5,0
1991	1 673 625		28,8	52,6	13,5	5,1
1992	1 681 775		27,8	53,1	14,0	5,2
1993	1 688 808		26,5	53,5	14,5	5,4
1994	1 694 918		25,6	53,9	15,0	5,6
1995	1 701 274		23,9	54,9	15,4	5,7
1996	1 707 395		22,4	55,9	15,8	5,9
Kvinner						
1980	1 597 651		47,1	42,6	9,6	0,7
1985	1 673 491		41,7	46,0	11,4	0,9
1986	1 688 010		40,6	46,7	11,8	0,9
1987	1 722 314		39,8	47,1	12,1	1,0
1988	1 736 678		38,8	47,7	12,5	1,1
1989	1 726 715		37,3	48,2	13,3	1,2
1990	1 734 189		36,1	48,7	13,9	1,3
1991	1 741 984		35,0	49,1	14,6	1,4
1992	1 750 582		33,9	49,4	15,3	1,5
1993	1 758 546		32,7	49,7	16,0	1,6
1994	1 765 751		31,6	49,9	16,7	1,7
1995	1 773 239		29,8	50,9	17,4	1,9
1996	1 779 383		28,0	51,8	18,2	2,0

Vedleggstabell 5. Sosiale indikatorer. 1980-1996

Utdanning	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
1. Barnehagedekning. Prosent							
1-5 år	19,3	21,3	22,8	24,0	25,4	26,6	28,1
1-2 år	6,8	7,7	8,2	8,5	9,1	9,3	9,7
3-5 år	27,3	30,2	32,3	34,2	36,0	38,0	40,4
2. Andel barn i barnehage med heldagsplass¹. Prosent							
1-2-åringer	78,0	75,9	81,1	83,3	84,1	86,0	86,2
3-5-åringer	41,6	40,5	41,0	42,2	43,4	45,7	46,9
3. Andel private barnehager. Prosent	46,4	45,1	43,7	42,8	42,4	42,3	41,1
4. Andel barnehagebarn 1-5 år med plass i privat barnehage. Prosent	39,3	40,8	37,7	36,1	35,6	36,0	35,5
5. Antall barn pr. årsverk i							
Private barnehager	8,8	8,2
Offentlige barnehager	5,1	4,9
6. Andel styreere/pedagogiske ledere i barnehage, med godkjent førskolelærerutdanning². Prosent	91,4	90,4	91,0	93,4	94,1	94,4	90,0
Andel 16 år og over etter høyeste fullførte utdanning ³ . Prosent							
7. Grunnskole	43,9	38,5	37,4
Menn	40,5	35,1	34,0
Kvinner	47,1	41,7	40,6
8. Universitet eller høyskole	12,3	14,0	14,4
Menn	14,4	15,8	16,1
Kvinner	10,3	12,3	12,7
9. Andel som fullførte utdanning som gir generell studiekompetanse som var under utdanning ved universitet eller høyskole samme høst. Prosent							
Menn
Kvinner
10. Andel i videregående utdanning. Prosent av registrerte årskull 16-18 år							
Menn	62,7	64,0	64,5	68,0	69,6	71,4	71,1
Kvinner	68,6	70,4	71,4	73,8	74,6	75,4	75,0
Andel i høyere utdanning							
11. Prosent av registrerte årskull 19-24 år ^{4,5}							
Menn	11,8	11,9	11,9	11,9	12,2	11,5	12,3
Kvinner	9,5	12,3	13,0	13,4	14,0	13,6	14,8
12. Prosent av registrerte årskull 25-29 år							
Menn	8,4
Kvinner	6,8
13. Andel utenlandsfødte i videreg. utdanning. Prosent av registrerte årskull 16-18 år
Menn
Kvinner
Andel utenlandsfødte i høyere utdanning							
14. Prosent av registrerte årskull 19-24 år							
Menn
Kvinner
15. Prosent av registrerte årskull 25-29 år							
Menn
Kvinner
Antall elever og studenter i							
16. Grunnskole	591 320	586 071	576 910	565 497	550 136	534 000	519 867
17. Videregående skoler ^{4,5}	183 931	184 334	188 040	196 317	204 199	209 621	204 811
18. Høyere utdanning ^{5,6}	73 856	82 781	88 008	90 381	93 535	87 559	101 187
19. Antall elever pr. lærerårsverk i grunnskole og videregående skole	9,8
20. Antall studenter pr. lærerårsverk i høyere utdanning	11,4

¹ Oppholdstid 31 timer eller mer pr. uke. ² For årene 1980 og 1981 gjelder tallene styrere og førskolelærere. For 1982, 1983 og 1984 er det kun for styrere. ³ Personer med uoppgitt eller ingen fullført utdanning er holdt utenfor ved beregning av andelen. ⁴ Omfatter elever ved folkehøgskoler, men ikke spesialskoler. Omfatter lærlinger f.o.m. 1989. ⁵ I 1981 ble en rekke helsefagskoler omgjort til høyskoler. Elever ved disse skolene ble inntil 1980 klassifisert som elever i videregående skoler og fra og med 1981 som studenter ved universiteter og høyskoler. ⁶ På grunn av mangelfull datalevering fra BI høsten 1985 er tallene på universitets- og høyskolestudenter dette året om lag 6 000 for lavt. Kilde: 1-6: Barnehagestatistikk, 7-20: Utdanningsstatistikk.

1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
29,8 10,5 42,8	31,7 11,6 45,8	34,0 13,5 48,8	36,3 15,4 51,7	39,9 18,3 55,9	43,4 21,8 58,6	46,6 25,1 61,2	49,8 28,6 63,6	52,3 31,3 66,0	54,9 33,9 68,7
85,6 49,4	86,0 52,8	85,8 56,6	84,9 59,6	84,7 61,9	82,6 62,7	80,5 63,3	78,4 63,4	77,2 63,5	75,1 63,4
39,7	39,4	40,0	41,1	43,8	45,9	47,9	50,1	51,8	52,3
34,8	34,7	35,4	36,9	39,1	39,7	40,6	41,7	42,4	42,3
7,2 4,6	6,8 4,5	6,6 4,5	6,2 4,6	5,9 4,4	5,8 4,4	5,6 4,5	5,5 4,4	5,4 4,4	5,4 4,5
86,5	81,7	81,3	79,7	76,8	76,8	76,2	76,1	78,1	79,7
36,6 33,3 39,8	35,6 32,3 38,8	34,2 31,0 37,3	33,1 29,9 36,1	32,0 28,8 35,0	30,9 27,8 33,9	29,7 26,5 32,7	28,7 25,6 31,6	26,9 23,9 29,8	25,3 22,4 28,0
14,7 16,3 13,1	15,1 16,6 13,6	15,9 17,5 14,5	16,6 18,0 15,2	17,2 18,5 16,0	17,9 19,1 16,7	18,8 20,0 17,6	19,5 20,6 18,5	20,2 21,1 19,3	20,9 21,7 20,2
..	..	30,8 27,7	30,3 28,2	29,9 28,0	29,2 29,1	27,7 30,1	27,5 34,2	27,8 35,1	...
71,0 74,9	74,0 77,8	80,4 82,2	81,9 83,1	84,9 84,6	86,4 86,5	87,6 87,2	89,1 88,9	90,0 90,6	...
12,7 15,9	13,2 16,8	15,0 19,0	16,2 20,0	17,0 21,2	18,7 23,2	19,6 24,6	20,7 26,4	21,7 28,5	22,7 30,8
7,8 7,0	7,7 7,3	8,8 8,4	9,2 8,8	9,9 9,3	10,8 10,4	11,4 10,9	11,7 11,3	11,9 12,1	12,0 12,7
..	59,9 59,4 60,5	62,5 61,6 63,4	64,4 64,1 64,6	63,1 63,9 62,4	65,7 66,2 65,2	69,3 70,6 68,0	77,4 78,3 76,6
..	12,0 11,8	13,2 12,6	13,1 12,8	12,7 13,3	13,0 13,3	13,8 14,6	17,5 18,4
..	10,2 7,7	11,6 8,9	12,6 9,1	12,7 9,4	11,6 9,3	10,6 9,0	11,6 9,9
505 942	492 769	482 964	473 078	467 501	463 948	466 991	470 936	477 236	487 398
199 642	208 405	240 417	251 386	257 305	257 956	254 692	244 938	235 501	235 496
103 129	109 346	123 653	132 760	142 882	155 643	165 942	169 306	176 745	181 741
9,2	9,2	9,3	9,3	9,1	8,8	8,8	8,6	8,5	...
10,9	11,4	13,5	14,0	13,9	13,0	13,3	13,5	13,4	...